

ת"פ 69948/03/17 - מדינת ישראל נגד צבי אלון

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 69948-03-17 מדינת ישראל נ' אלון
בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

צבי אלון

הנאשם

הכרעת דין

1. החלטתי לזכות את הנאשם מהמיוחס לו בכתב האישום.

בכל הנוגע לביטויים בפסקאות 3 ו-6 בכתב האישום הנימוק לזיכוי הוא "משפטי" בשים לב להלכה הקיימת ביחס לעבירה של העלבת עובד ציבור.

בכל הנוגע לביטוי בפסקה 5 בכתב האישום נותר ספק סביר האם הביטוי, כפי שהוא מנוסח בכתב האישום, אכן נאמר.

רקע

2. נגד הנאשם הוגש ביום 29.3.2017 כתב אישום המייחס לו עבירה של **העלבת עובד ציבור**, לפי סעיף 288 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

על פי כתב האישום, בתאריך 28.10.16 סמוך לשעה 13:00 התקבלה הודעה במוקד המשטרה בנתיבות, על רכב המפריע לתנועה ברחוב התמר 1 נווה נוי בנתיבות.

בהמשך לכך, הגיע למקום השוטר אהרון אוריאל אוחיון (להלן: "**השוטר**") והבחין בשני כלי רכב, כאשר האחד חונה על

המדרכה מול בית הנאשם והשני חונה על הכביש, כשאליו מחוברת עגלה באופן שמפריע לתנועה.

בתוך כך, פנה השוטר לנאשם ושאל אותו האם כלי הרכב החונה על המדרכה שייך לו. אז העליב הנאשם את השוטר, בכך שאמר לו ולפקח העירייה שהיה עמו: **"לכו תחפשו מי זיין אתכם בתחת, אני שם זין על כולכם, לא דופק לכם חשבון"**.

סמוך לאחר מכן, בעת שהשוטר רשם לנאשם דו"ח ברירת קנס בגין עבירת תעבורה כמפורט לעיל, צילם הנאשם את השוטר ואמר לו שהוא יעלה את הסרטון לפייסבוק.

באותו מעמד, שב הנאשם והעליב את השוטר בכך שלאחר ששאל את השוטר מה שמו של אביו, אמר לו הנאשם: **"יא חמור היית צריך לעבוד בשוק כמו אבא שלך החמור הזה, לך תמכור תפוחי אדמה ועגבניות"**.

זמן קצר לאחר מכן, פרסם הנאשם בפייסבוק את הסרטון שצילם וכתב: **"זה אריאל אוחיון השוטר החכמולוג שרשם דו"ח חנייה באזור של הבית שלי רק בגלל שהזבל של העירייה חסם את הכביש, הדו"ח הזה יבוטל, רק חבל שבמשטרת ישראל יש חמורים מהסוג של השוטר אריאל אוחיון"**.

מהלך המשפט

3. בתאריך 8.4.19, כפר הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

הנאשם לא כפר בעובדות 1 ו-2 בכתב האישום.

לגבי עובדה 3 - הנאשם מאשר שהשוטר פנה אליו, אך הוא כפר בכך שהעליב את השוטר והכחיש את המלל המיוחס לו.

ביחס לעובדה 4 - הנאשם מאשר שצילם את השוטר ואמר לו שיעלה את הסרטון ל"פייסבוק", אך אינו מאשר שקילל את השוטר (עובדה זו תוקנה בהתאם לפרוטוקול מיום 1.5.22, ראו להלן).

ביחס לעובדה 5 - הנאשם כופר.

ביחס לעובדה 6 - הנאשם מאשר את המיוחס לו אך טוען כי לא מדובר בהעלבת עובד ציבור.

4. בדיון המענה, נקבע מועד לשמיעת ראיות ביום 3.11.19 בפני מותב אחר.

5. ביום 3.11.19, הנאשם לא התייצב לדיון בשל מחלה, והדיון נקבע לתזכורת לפני הוכחות ליום 16.3.20. גם לדיון זה הנאשם לא התייצב והוצא נגדו צו הבאה.

עמוד 2

6. בשל שינויים בתכנית העבודה בבית המשפט, נדחה הדיון לתאריך 31.1.21. בתאריך זה הודיעו הצדדים כי מתנהל ביניהם משא ומתן וביקשו לדחות את הדיון. הדיון נדחה ליום 1.3.21. בתאריך 1.3.21, הודיעו הצדדים כי לא הגיעו להסכמות וביקשו, שוב, כי התיק ייקבע לשמיעת ראיות. התיק נקבע בהתאם לתאריך 27.6.21.

7. בהתאם לשינויים בתכנית העבודה בבית המשפט, התיק הועבר לטיפולו של מותב זה ונקבעה ישיבת תזכורת לתאריך 13.9.21. הנאשם לא התייצב לדיון זה ובמעמד הצדדים נקבע מועד חלופי לשמיעת ראיות ליום 26.1.22.

10. ביום 24.1.22, הודיעה ב"כ הנאשם כי חלתה בקורונה ומועד ההוכחות נדחה ליום 29.3.22. ביום 29.3.22 הודיע הנאשם כי הוא חולה ולא התייצב לדיון. נוכח האמור, נדחה הדיון לשמיעת הראיות ליום 1.5.22.

11. ביום 1.5.22 נשמעו הראיות בתיק בפני מותב זה.

תמצית פרשת ההוכחות

נשמעה עדותו של ע"ת 4 - מר אביאל כחלון.

בזמן האירוע שימש העד כפקח וסייר בשיטור העירוני בנתיבות. ביום האירוע נקרא לסייע במקום. מסר כי ראו רכב חונה כאשר ארבעת גלגליו על המדרכה ויצא ממנו בחור שהחל לקלל: "לכו תזדיינו בתחת מי אתם בכלל" וכן מסר, שהאירוע מצולם "צילמנו הכל" (עמ' 14 לפרוטוקול משורה 19). והבהיר, שהוא צילם את האירוע במכשיר הטלפון שלו ולא זוכר אם באותו היום היה עם מצלמת הגוף, או שלא עבדה מסיבה כלשהי. העד עמד על כך שהנאשם קילל אותם, שהוא זוכר את המלל "רשומות הקללות שהוא קילל" (עמ' 17 לפרוטוקול, משורה 13).

הדו"ח שכתב העד [ת/1] הוגש בהסכמה חלף עדות ראשית ועל פי האמור בו כשהגיע למקום עם השוטר ראו רכב שעמד על המדרכה עם 4 גלגלים ולא מאפשר מעבר "הבחור של הרכב ישר התחיל לקלל אותי ואת השוטר 'לכו תזדיינו בתחת לכו תזדיינו אתה והשוטר מי אתם'. יש לציין כי זה מצולם אצלי בפלאפון".

12. נשמעה עדות המתלונן, ע"ת 2 - מר אריאל אוהיון. העד מסר, כי מזה כשלוש שנים אינו משרת במשטרה. בזמן האירוע שימש כסייר בדרגת רס"ר במשטרת נתיבות. ביום האירוע עבד במשמרת בוקר וענה לקריאה שעניינה כלי רכב הגורם להפרעה. הוא והפקח הגיעו למקום וראו כלי רכב שגרמו להפרעה כי נתיב הכניסה לשכונה היה חסום. ניסה לאתר את בעלי הרכב ולא הצליח, ואז יצא הנאשם "צביקה" ואמר לו שאין לו איפה לחנות את הרכב שלו, והעד מסר לו בתגובה כי עליו להזיז את הרכב כי הוא מפריע לתנועה. העד מסר, כי במקום היה גם כלי רכב נוסף של הנאשם והנאשם אמר שלא יזיז את

כלי הרכב כי אין לו איפה לחנות והוא בתגובה אמר לו שירשום לו דוחות. במהלך רישום הדוח ביקש מהפקח להתחיל לצלם, "צביקה" התחיל לקלל ולצעוק. כל השכנים יצאו וראו את זה. הוא לא התייחס לכך, סיים את רישום הדוחות, עלה לניידת ועזב את המקום.

לבקשת ב"כ המאשימה לפרט את הקללות, השיב: **"לך תזדיין, אני שם זין עליך ועל כל המשטרה, מי אתם בכלל חבורה של מפגרים, חבורה של אפסים. אתה צריך להיות חמור כמו אבא שלך"** (ש' 25-26, עמ' 18). העד הוסיף, כי במהלך כתיבת הדוחות הנאשם שאל את העד על משפחתו, ולאחר שהשיב לו הנאשם אמר לו: **"אבא שלך חמור היית צריך לעבוד בשוק, חמור נשאר חמור, לך תמכור עגבניות ומלפפונים יא טיפש"** (ש' 30-31, עמ' 18 לפרוטוקול). העד מסר כי הוא לא רצה להסלים יותר את המצב ולא "לרדת לפסים אישיים", נתן לו את הדוחות [3/ת] ועזב את המקום.

העד מסר, כי לאחר מכן בשבת מתנדב שלח לו את הסירטון שעלה ל"פייסבוק" והפנה אותו לפוסט שפורסם. הוא קרא את הפוסט, שכלל קללות ותגובות של אנשים שונים. לדברי העד, **"באותו רגע הרגשתי פגיעה בשם שלי, ביזוי לתפקיד שאותו אני מבצע ובאותו יום שישי אני קורא לו יום שישי השחור, כל כך כעסתי ונפגעתי שגם העצבים והכעס שלי לא רציתי לדבר עם אף אחד, כעסתי כל כך בגלל הסירטון והתגובות שהיו בפייסבוק. ברמה האישית ממש נפגעתי והיה לי מאוד קשה לקבל את זה"**. (עמ' 19 לפרוטוקול מש' 4). העד הוסיף, שכל קרוביו וחבריו נחשפו לפוסט. זה מאד פגע בו וגם בהתנהלות של הבית וגם אשתו, שנשאבה לתוך הסיפור הזה ונפגעה מזה מאד. **"בעבודה הורדתי רגל מהגז באותה תקופה, נמנעתי מלהגיע למקום בו צביקה וכל מי שרשם את התגובות האלה, אכיפת תנועה במקומות האלה, בשביל לא להיחשף לסיטואציה הזאת של פגיעה ברשתות החברתיות"** לאחר זמן ביקש לעבור לתחנה אחרת מחוץ לעיר ובהמשך ביקש לעזוב את המשטרה ולא רצה להמשיך (עמ' 19 לפרוטוקול מש' 11). בשלב זה נרשמה הערת בית המשפט כי הנאשם צוחק.

בבית המשפט הוצגו סרטונים, בהם נשמע הנאשם אומר לעד **"אני אעשה לך פדיחה אחושרמוטה"** וכן נשמע אדם אחר מעיר לנאשם **"אתה מדבר לא יפה ואתה לא יכול להגיד לשוטר בן זונה או לך תזדיין"**.

עוד הוטח בעד, כי הוסיף חלק מהקללות בתלונתו, לאחר שצפה בפוסט "השיימינג" ב"פייסבוק". העד הכחיש טענה זו והפנה לסרטונים (עמ' 22, ש' 28 לפרוטוקול) וכן הפנה לדו"ח שם צוין שהנאשם "קילל" וסירב לחתום (ש' 7-8 עמ' 25 לפרוטוקול).

כן הוטח בעד, שכאשר הנאשם שאל לשמו הוא לא השיב לו ובתגובה העד מסר, שהנאשם צילם את תעודת השוטר שלו (ש' 12-17, עמ' 23 לפרוטוקול).

העד נשאל על כך, שהגיש את התלונה רק לאחר פירסום ה"פוסט" ברשת ה"פייסבוק" ולא לאחר האירוע עצמו. העד השיב, שלאחר האירוע נסע למשפחתו בבאר שבע ומכיון שהוא שומר שבת לא היה

יכול לגשת לתחנה להגיש תלונה (ש' 27, עמ' 25 לפרוטוקול). העד הוסיף, כי הגיש את התלונה בגלל הפוסט (ש' 18-20, עמ' 26 לפרוטוקול).

13. העיד ע"ת 1 - **מר ישראל חניה**. הודעת העד הוגשה בהסכמה חלף עדות ראשית [ת/4]. העד לא נכח באירוע ולא פגש את השוטר, אך קרא את ה"פוסט" ב"פייסבוק", הגיב לו ושיתף אותו. כן הוגש העתק הפוסט אותו שיתף העד ותגובות הגולשים, לרבות תגובת העד [ת/5] וכן התכתבות של העד עם אשתו של המתלון ברשת ה"פייסבוק" [ת/6].

14. בהסכמת הצדדים הוגשה אמרת הנאשם [ת/7] טופס הצהרת נפגע עבירה [ת/8] והתכתבות של הנאשם עם אשת המתלון [ת/9].

15. **בפרשת ההגנה**, העיד הנאשם להגנתו.

הנאשם סיפר, שהאירוע אירע בסמוך לחג הסוכות ובסמוך לביתו היה גזם רב שהפריע לתנועה. לדבריו, ביקש מהשוטר הסבר מדוע הוא נותן לו דוח והשוטר לא התייחס אליו (ש' 13, עמ' 30 לפרוטוקול). הנאשם הוסיף, כי ייתכן שתוך כדי האירוע אמר לשוטר: "**מה זה שוק**" (ש' 16, עמ' 30 לפרוטוקול), אבל בשום שלב לא אמר לו "לך תזדיין" והדבר גם לא מצולם בסרטון (ש' 17-19, עמ' 30). לדברי הנאשם, לאחר שקיבל את הדוחות העלה את הסרטון ל"פייסבוק", כי לטענתו השוטר התנהג בצורה לא הולמת ורשם בפוסט שהשוטר "חכמולוג" (עמ' 30 לפרוטוקול, ש' 25-30) ומטרתו היתה לעורר דיון ולא לפגוע בשוטר (עמ' 34 לפרוטוקול, ש' 4). לאחר שקיבל את ההודעות מאשת השוטר הוא הבין שהיא נפגעה, ולכן מחק את הפוסט.

בחקירה הנגדית הוצג לנאשם הסרטון מהאירוע [סרטון 3770 דקה 02:39] שם אדם אחר פונה לנאשם ואומר לו שהוא מדבר לא יפה לשוטר ואומר לו "לך תזדיין". הנאשם הכחיש את הדבר ועמד על כך שלא קילל את השוטר: "**למה אני לא שומע את עצמי אומר את זה**" (ש' 14, עמ' 32 לפרוטוקול).

הנאשם אישר שאמר לשוטר "**אני אעשה לו פדיחה אחורמוטה**" בכך שיעלה את הדברים ל"פייסבוק" ועמד על כך שלא מדובר בביטוי פוגע.

המתלון העיד, שבמשך שנים התושבים נוהגים לחנות מול ביתם כי יש בעיות חניה בשכונה, מלבד העובדה שהיה גזם שחסם את המדרכות ומעולם לא בוצעה אכיפה. לדבריו, התכוון להזיז את המכוניות אבל הפקח רשם לו שני דוחות.

הנאשם חזר והכחיש את הקללות המיוחסות לו. הנאשם אישר שכינה את השוטר בתגובה ב"פייסבוק" "**חמור**" ולדעתו מדובר בחלק מהדיון שנוצר ב"פייסבוק" ובביקורת לגיטימית על המשטרה.

הנאשם הכחיש שהכיר את השוטר או את הקשר המשפחתי שלו ולדבריו הדבר נודע לו רק בדיעבד שאבא שלו עובד בשוק ושהם אפילו קצת קרובי משפחה. את השם של השוטר ידע כי זה רשום לו על המדים. לדברי

הנאשם הדברים הנשמעים בסירטון בהקשר של עבודה בשוק נאמרו באופן כללי ולא קשורים לאביו של הנאשם.

הנאשם לא אישר שהוא מבין כיום שהשוטר נפגע מהפירסום ולדבריו מדובר בשוטר "מתלהם" ש"לא סתם הוא לא במשטרת ישראל" (עמ' 37 לפרוטוקול, ש' 5).

16. נשמעה עדותו של עד ההגנה **מר ניסים מסס**, שכנו של הנאשם. לדברי העד, באחד הימים העירייה הציבה מכולה גדולה שחסמה נתיב מול החזית של הבית שבו מתגורר הנאשם. העד הבחין באירוע מחלון ביתו. העד ציין שהוא שוטר בעברו. לדברי העד המכולה גרמה לסכנה וכשהגיעה משטרה חשב שבאו לטפל בזה והחל דין ודברים עם השוטר. הנאשם צילם את האירוע עם הטלפון שלו. לדברי העד, הנאשם חנה על המדרכה כי אם היה חונה במקביל למכולה זה היה חוסם את המעבר. בסוף השוטר הלך לניידת שלו ובדרך צעק "**שכונה של חוליגנים**".

סיכומי הצדדים

17. **המאשימה** ביקשה להרשיע את המתלון על סמך ראיות התביעה. לדעת המאשימה, המיוחס לנאשם בכתב האישום הוכח מעבר לכל ספק סביר.

המאשימה הפנתה לעדות המתלון ועתרה לקבוע ממצאי עובדה על סמך עדותו. המאשימה הפנתה לכך, שהמתלון סבר, שכל האירוע תועד על ידי ע"ת 4 ולכן לא פירט בדו"ח את כלל ההתרחשות שהוא חשב שמתועדת בסרטון. כיוון שבמהלך המשפט לא הוצגו לו כלל הסרטונים, סבר גם במהלך עדותו שכל האירוע תועד.

לדעת המאשימה, החלקים שכן תועדו בסרטון תומכים בתלונה. כך, למשל, המאשימה מפנה לסרטון 3769 [ת/2] שם הנאשם נשמע כשהוא מטיח במתלון "**לך, לך תלמד.... חבל שגם אתה לא עבדת בשוק... גם אתה היית צריך לעבוד בשוק**". מהסרטון ניתן ללמוד גם, שטענת הנאשם שלא הוסבר לו על מה ניתן לו הדו"ח אינה נכונה. בנוסף, טענת הנאשם שלא ידע את שמו של השוטר נסתרת כבר בתחילת הסרטון, שם נשמע הנאשם פונה אל השוטר בשמו.

המאשימה מפנה לעדות המתלון ממנה עולה, כי הגיש את התלונה במשטרה בגין מכלול האירוע - מה שהתרחש במקום וכן הפירסום ב"פייסבוק".

המאשימה מפנה לעדות הפקח המחזקת את התלונה. כן מפנה לדו"ח ת/1 ולדבריו בעדות שאמנם צילם את האירוע, אך לא את כולו. מכאן מסיקה המאשימה, שהיו גם דברים שלא נקלטו בסירטון.

לדעת המאשימה, עדות הנאשם הותירה רושם לא מהימן, שכן הנאשם ניסה לצמצם מהתנהגותו ולהקטין ממידת האירוע. הנאשם התחמק ממתן תשובות, השיב על שאלה בשאלה וצחק במהלך עדות המתלון. כן קיימים אי דיוקים בין דברי הנאשם במשטרה ובין עדותו בבית המשפט. אין בעדות הנאשם לתת מענה לראיות המאשימה ועולה מהתיעוד האובייקטיבי כי גרסת הנאשם נסתרה בפרטים מסוימים

שלה.

כן מפנה המאשימה לדברים הנשמעים בסרטון מפיו של אדם נייטרלי הפונה אל הנאשם ואומר לו: **"אתה מדבר לא יפה... מה זה לך תזדיין... לא מדברים ככה"** וזאת בהתייחס למתלונן (ת/2 סרטון 3770, החל מדקה 02:39).

נטען, כי גם בפוסט שפורסם ב"פייסבוק" כינה הנאשם את השוטרים "חמורים" ויש לדחות את עדותו, ש"זה הדיבור, ביקורת למשטרת ישראל כל אחד יכול לתת" (ש' 15-17, עמ' 35 לפרוטוקול). המאשימה טענה, כי לא מדובר בביקורת אלא בהעלבה ובאמירות שנאמרו לשם פגיעה במתלונן.

לדברי המאשימה, עדותו של עד ההגנה הנוסף אינה רלוונטית לאירוע.

לסיכום, טענה המאשימה כי ביחס ליסוד העובדתי, יש לדחות את גרסת הנאשם ולקבוע כי האמור בכתב האישום הוכח. נטען, כי במישור הנפשי יש לדחות את הסברי הנאשם ומכל מקום, לא נדרשת כוונה מיוחדת בעבירה זו.

המאשימה הפנתה להלכת **אונגרפלד** וסבורה, כי הוכחו שני המבחנים המצטברים: האחד, מבחן תוכני לפיו "העלבה" תתקיים רק אם מדובר בביטוי שלילי הפוגע בליבת כבוד האדם והשני, מבחן הסתברותי, לפיו כדי שההעלבה תושלם נחוצה ודאות קרובה לפגיעה ממשית באופן מילוי תפקידו הציבורי של עובד הציבור, ואגב כך, לפגיעה במערכת השירות הציבורי ובאמון הציבור בה בשל העלבון.

כן הפנתה המאשימה לפס"ד **סגל**, שם אושררה הלכת **אונגרפלד**. כן נקבע, כי במסגרת המבחן התוכני יש מקום להתחשב לא רק בעוצמה הפגיעה, אלא גם בעצמה הפגיעה בחופש הביטוי של המתבטא הכרוכה בשימוש בעבירה.

נטען, כי בבחינת התנהגותו של הנאשם על פי המבחנים, לאורך כל האירוע, החל מהקללות שהופנו למתלונן ולפקח, לאמירות המעליבות ביחס לעבודתו של אביו של המתלונן והשמצת המתלונן בפוסט ב"פייסבוק", הכולל מילות גנאי, יש בכל אלה כדי להביא לפגיעה קשה ומהותית בגרעין המוסרי-ערכי ממנו שאב המתלונן את מקור סמכותו כשוטר ואשר הובילו לפגיעה בתפקודו בפרט ובמערכת כולה.

נטען, כי העמדת הנאשם לדין בגין עבירת ההעלבה אין בה כדי לפגוע באופן ממשי בחופש הביטוי שלו, שכן לשיטת המאשימה, הנאשם לא ביקש להשמיע ביקורת, אלא מטרתו הייתה להעליב ולהשמיץ את השוטר.

18. **ההגנה** עתרה לזכות את הנאשם מהמיוחס לו בכתב האישום.

נטען, כי לא הוכחו מעבר לספק סביר העובדות המיוחסות לנאשם. בנוסף, ראיות התביעה אינן מבססות את העבירה המיוחסת לנאשם.

נטען, כי הקללות המיוחסות לנאשם אינן מתועדות בסרטון שצולם על ידי ע"ת 4.

נטען, כי עולה ספק מהראיות האם הוגש כלל החומר אשר תיעד את האירוע ובעניין זה עולה אי התאמה בין עדויות הפקח והשוטר.

נטען, כי התלונה הוגשה רק בעקבות הפרסום ב"פייסבוק" וגם המתלונן אישר, שהגיש תלונה בגלל הנאשם שעשה לו "שיימינג". בהקשר זה נטען, שגם אם נאמרו קללות על ידי הנאשם, הן לא פגעו במתלונן, שכלל לא התכוון להגיש בגינת תלונה, עד למועד בו ראה את הפוסט.

נטען, כי פירסום פוסט ב"פייסבוק" אינו מהווה עבירה פלילית ומדובר בחופש הביטוי ובביקורת לגיטימית.

נטען, כי הנאשם לא מאשר שקילל את המתלונן והדבר לא הוכח. הנאשם לא מרחיק את עצמו ולוקח אחריות על פירסום הפוסט ב"פייסבוק", אך שב ומדגיש, שלא הייתה לו כוונה להעליב את המתלונן וברגע שראה את ההודעה מאשת המתלונן, מחק מיד את הפוסט.

נטען, כי טענת המאשימה כי אדם אחר בסרטון נשמע שאומר לנאשם כי הוא קילל לא גובתה בראיות ולא ניתן לקבוע על סמך אימרה זו ממצאים.

נטען, כי עד ההגנה מר מסס נתן הסבר לרקע לאירוע ומדוע הנאשם חנה על המדרכה. כן העיד על התבטאות השוטר שכינה את תושבי השכונה "חוליגנים".

נטען, כי הנאשם סיפק הסבר המניח את הדעת ביחס להתבטאויות בעניין אביו של הנאשם, והסברו מתיישב מהסרטון שם נשמע הנאשם אומר "היית צריך לעבוד בשוק".

נטען, במישור המשפטי, כי גם אם יקבע שהנאשם קילל את המתלונן כפי שמתואר בכתב האישום, אמירות אלו לא עולות לכדי העלבה בהתאם לסעיף 288 לחוק. בהקשר זה נטען, כי על בית המשפט לאזן בין הצורך להגן על עובד הציבור ובין חופש הביטוי. נטען, כי העבירה היא התנהגותית ולא מותנית בתוצאה, והמבחן לקיומו של העלבת עובד ציבור הינו אובייקטיבי.

כן הפנתה ההגנה להלכת **סגל**, שם נקבע כי יש לצמצם את תחולת העבירה של העלבת עובד ציבור בעקבות הפגיעה האפשרית בחופש הביטוי. הודגש, כי על פי הלכת **סגל**, קללות וגידופים אינם מהווים באופן אוטומטי העלבה של עובד הציבור ויש לבחון את הנסיבות של כל מקרה.

נטען, כי הנאשם הוא אזרח פשוט, דבריו נאמרו באופן חד פעמי נוכח האירוע שקדם לכך שבו נרשם לו דו"ח ללא הסבר וכוונת הנאשם בפרסום היתה להעמיד ביקורת לגיטימית ולא לפגוע במתלונן.

דין והכרעה

העלבת עובד ציבור - מסגרת נורמטיבית

19. סעיף 288 לחוק העונשין, שעניינו עבירה של העלבת עובד ציבור, קובע:

"המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור... כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו - מאסר ששה חדשים."

עיקר הדיון הנורמטיבי בעבירה זו נוגע למתח שעלול להיווצר בין חופש הביטוי, לרבות חופש הביטוי הפוליטי והזכות לבקר את מוסדות השלטון, את עבודת השירות הציבורי ואת תפקודו של עובד הציבור ובין האינטרס הציבורי שבהגנה על חוסנו של השירות הציבורי, על יכולת התפקוד של המוסדות ושל עובדי הציבור.

20. בדנ"פ 7383/08 **אונגרפלד נ' מ"י** (11.7.2011) נדרש בית המשפט העליון לדיון נרחב בגבולות העבירה. בין היתר נקבע, כי תכליתה העיקרית של העבירה היא לפרוש הגנה על השירות הציבורי מפני פגיעות קשות העלולות לפגוע בכשירות תפקודו, ביכולתו לקיים את אחריותו כלפי הציבור, ולהבטיח שיפעל כראוי להגשמת יעדיו:

"בלא פרישת הגנת החוק על העובד מפני התנכלות הכרוכה בפגיעה פיזית או רגשית כלפיו, הוא יתקשה במיצוי יכולותיו במילוי תפקידו. עובד ציבור המותקף במסגרת תפקידו - בין בגופו ובין בכבודו כאדם - יתקשה לאורך זמן לשמור על רמת תפקוד גבוהה בביצוע משימותיו. אם לא תינתן לו הגנת החוק מפני התנכלות, החשש והמורא מפני ביזוי והשפלתו ברבים עלולים להביא להצרת צעדיו, להגבלת מהלכיו בביצוע תפקידו, ולהשפעה רעה גם על תפקודם של עובדי ציבור אחרים. מציאות כזו עלולה לפגוע פגיעה קשה בשירות שעובדים אלה אמורים לתת לציבור, ולפיכך, במערך השירות הציבורי כולו."

כן הודגש, כי מדובר בעבירה "התנהגותית" שאינה דורשת הוכחת יסוד נפשי מיוחד, והתגבשותה אינה מותנית בשאלה אם דברי העלבון משקפים אמת או שקר, אלא המבחן הוא האם הביטוי פוגע, מעצם טיבו, ב"ליבת כבודו" של העובד:

"קו-משותף למעשי "העלבה" כמובנם בסעיף העבירה הוא ביטוי שלילי הפוגע בליבת כבודו של האדם וכרוך בפגיעה מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערכי שממנו שואב עובד הציבור את מקור כוחו וסמכותו.... על-פי גישה זו, "העלבה" מתקיימת כאשר היא

מכוונת כלפי ליבת כבודו האישי של העובד; אין די בביטוי של אלימות מילולית בוטה, אלא נדרשת פגיעה עמוקה בשמו הטוב של העובד שיש בה כדי לבזותו בעיני אחרים. אמנם, המושג "העלבה" בהקשרו הנורמטיבי מניח ציפייה לסף-סיבולת גבוה מצד עובד הציבור, אשר נועד לאפשר לאזרח מרחב ביטוי וביקורת כלפי תפקודו של עובד הציבור והשירות הציבורי. על העובד לעמוד לא אחת מול טענות וביקורת המושמעות כלפיו וכלפי השירות הציבורי, גם אם הן אינן צודקות וגם אם אין בהן אמת. באלה אין בהכרח כדי להוות מעשה "העלבה" במובן האיסור הפלילי. אולם, רף-הסיבולת של העובד נעצר באותה נקודה שבה מוטל על החברה להגן על ליבת כבודו ועל ליבת כבודה של המערכת אותה הוא משרת. רף-הסיבולת הנדרש מעובד ציבור אינו מחייבו לשאת על כתפיו פגיעה בליבת כבודו כאדם וכעובד, ובכלל זה פגיעה ביושרו ובטוהר-מידותיו..." (פסקה 45 לפסק הדין).

בבחינת טיב הביטוי כביטוי "מעליב" העולה כדי עבירה פלילית, בית המשפט נעזר במבחן הסתברותי של קרבה לוודאות לפגיעה בערכים המוגנים שבבסיס העבירה:

"אין די במעשה העלבה כשהוא לעצמו, אלא נדרש "דבר מה נוסף" כדי להופכו לעבירה פלילית. בעבירות של ביטוי מילולי אסור, אותו "דבר מה נוסף" נמצא, לא אחת, בהחלת מבחן הסתברותי שעניינו דרישה לקיום ודאות קרובה לגרימת נזק ופגיעה משמעותיים לאינטרס הציבורי שהאיסור הפלילי ביקש למנוע."

21. ברע"פ 5991/13 סגל נ' מדינת ישראל (2.11.17) נקבע, בהמשך לדין בדנ"פ **אונגרפלד** הנ"ל, כי בבחינת תוכן הביטוי בית המשפט יתחשב, בצד עוצמת הפגיעה בכבודו של עובד הציבור בשל העלבון, גם בעוצמת הפגיעה בחופש הביטוי של המתבטא כתוצאה מהחלת העבירה. בגדרי המבחן ההסתברותי נמנו, בנוסף, מספר שיקולים העשויים לתרום ליצירת וודאות משפטית, ובכלל זאת: **מעמד עובד הציבור** - ככל שמדובר בעובד ציבור בכיר יותר, כך קטנה ההסתברות לפגיעה בערך המוגן של העבירה; **מעמד המעליב** - ככל שהגורם העולב הוא גורם מקובל בציבור הזוכה להערכתו, כך תגדל ההסתברות לפגיעה; **היקף תפוצתו של הביטוי** - בעניין זה קיימת מחלוקת פוסקים בשאלה האם נדרש, כי העלבון יובא לידיעת עובד הציבור או שנאמר בנסיבות בהן סביר שיגיע לידיעתו (והמתבטא היה מודע לאפשרות זו). דיון זה אינו רלוונטי לענייננו שכן הביטויים המיוחסים לנאשם בתיק שבפניי נאמרו בפני עובד הציבור, או שנכתבו ב"פוסט" בפלטפורמה פופולארית, בנסיבות שבהן לא יכול להיות חולק אמיתי לסבירות שיגיעו לידיעתו.

כן הודגש, כי העובדה שעובד הציבור המסוים שכלפיו כוון העלבון נפגע ממנו עשויה אמנם לסייע בהערכת ההסתברות לפגיעה בערך המוגן, אך אין לייחס לה משקל לייחס לה משקל מיוחד.

22. עיון במבחנים ובמבחני המשנה שנקבעו בהלכת **אונגרפלד** ואף בהלכת **סגל** (ביתר שאת בכל הנוגע לביטוי הפוליטי, שאינו מעניינו של תיק זה) מלמד, כי בתווך שבין ביטוי שראוי ואף מחויב להגן עליו במסגרת חופש הביטוי והחופש לבקר את מוסדות השלטון והתנהלות עובדי הציבור ובין ביטויים העולים כדי עבירה פלילית של העלבת עובד ציבור, נמצאת קבוצת ביטויים נוספת: אותם ביטויים לא ראויים, לא תרבותיים, שמן הראוי היה לשאוף כי המרחב הציבורי יהיה נקי ופטור מהם, ובפרט שלא יהיו מופנים

כלפי אדם באשר הוא אדם, עובד ציבור באשר הוא עובד ציבור. המדובר בביטויים שבית המשפט מתקשה לקבוע, כי יש לגייס את חירות הביטוי הקדושה על מנת להעמיד טיעון שהם בבחינת ביטויים מוגנים. כך, ביחס לביטויים הנמנים בפסק הדין שהם "אלימות מילולית בוטה" ושעל פי ההלכה הנוכחית, אינם עולים כדי עבירה פלילית של "העלבת עובד ציבור".

23. לנאשם בתיק שבפניי, מיוחסים בכתב האישום מספר ביטויים הן באירוע עצמו - בפני השוטר המתלונן והן במסגרת הפירסום ב"פייסבוק". המאשימה בסיכומיה לא הבחינה בין הביטויים השונים והתייחסה אל כולם כמקשה אחת כביטויים המגבשים את יסודות העבירה. גם ההגנה בסיכומיה לא הבחינה בין הביטויים השונים לעניין התקיימות יסודות העבירה ולעניין הביטויים המוכחים עמדתה היא, כי גם אם ייקבע שאכן נאמרו, הם אינם עולים כדי עבירה.

כפי שיובהר להלן, ביחס לביטויים המפורטים בסעיפים 3 ו-6 בכתב האישום, גם בהנחה שאמירתם הוכחה, לא מדובר בביטויים המגבשים את יסודות העבירה של העלבת עובד ציבור על פי ההלכה הנוכחית. משכך, ביחס לביטויים אלה מדובר בזיכוי מלא שבבסיסו המבחנים המשפטיים על פי ההלכה הנוהגת.

ביחס לביטוי המפורט בסעיף 5 לכתב האישום, נותר ספק סביר האם הביטוי אכן נאמר ועל כן מדובר בזיכוי מחמת הספק שמקורו בהוכחת העובדות. עם זאת, מהבחינה המשפטית, לו אכן הוכחו הדברים מעבר לספק סביר, היה מקום לקבוע כי מדובר בביטוי העולה כדי עבירה פלילית של העלבת עובד ציבור.

24. לבית המשפט הוגשו במסגרת ת/2 מספר סרטונים המתעדים חלקים מהאירוע. מרביתם צולמו על ידי הפקח העירוני ע"ת 4 ואחד מהם (סרטון שמספרו 3770) צולם על ידי הנאשם עצמו.

אף אחד מהביטויים המיוחסים לנאשם בכתב האישום אינו מתועד באיזה מבין הסרטונים שהוגשו לתיק. אף אחד מבין הביטויים המתועדים בסרטונים אינו עולה כדי עבירה של העלבת עובד ציבור.

25. ביחס לקללות המיוחסות לנאשם בסעיף 3 בכתב האישום, חרף הכחשת הנאשם, יש לקבוע כי אמירתם הוכחה בבית המשפט. הביטויים מפורטים בדו"ח הפקח ת/1 ובדו"ח השוטר ת/3 שנכתבו בזמן אמת ועליהם חזרו מפורשות בעת עדותם בבית המשפט. וחיזוק נוסף לכך נמצא באמרה אשר נקלטה בסרטון 3770 (דקה 02:39) שם נקלט שכונו של הנאשם, שאינו עד במשפט, כשהוא פונה אל הנאשם ומתייחס להתנהגותו הקודמת ואומר לנאשם: **"אתה מדבר לא יפה... מה זה לך תזדיין... לא מדברים ככה"** (ת/2, דקה 02:39), והנאשם מאשר את הדברים בפניו ומתחיל לתרץ אותם, ואז נפסקת ההקלטה.

26. הצדדים חלוקים אמנם ביניהם בשאלת קבילות האמרה המתועדת בסירטון, אך מסיכומיהם נעדר דיון משפטי מתבקש בנושא.

לאחר בחינת הדברים יש לקבוע, כי האמרה המתועדת בסירטון קבילה גם לאמיתות תוכנה בבחינת Res gestae של ממש. קרי, מדובר בראיה נסיבתית עצמאית - דברים הנאמרים בזמן האירוע ולא עדות על האירוע. הראיה קבילה, כאחד החריגים לכלל הפוסל עדות שמועה ומשקלה צריך להיבחן בהתאם למכלול נסיבות המקרה.

במקרה זה, משקל הראיה משמעותי והוא מתווסף, כראיה נסיבתית נוספת, ותומך בעדויות הישירות של הפקח והשוטר. משקל הראיה מתחזק עוד יותר נוכח תגובת הנאשם לדברים, המתועדת בסירטון, שאינו מכחיש את טענת שכנו אלא אף מאשר אותם וניתן אף לקבוע, כי תיעוד זה עולה כדי ראשית ראיה ואף לו משקל עצמאי.

אמרת השכן, שלא נחקר במשטרה (אך מן ההקשר ברור לחלוטין שזהותו ידועה ומוכרת לנאשם והוא יכול היה לזמנו לדיון בנקל), היא ראיה חזקה ומשכנעת ומהימנה על פניה, לחובת העורר. השכן נשמע ונראה כשהוא מעיר לנאשם על דבריו הלא ראויים כלפי השוטר והוא מייחס לו, לכל הפחות, את הביטוי "לך תזדיין" באופן התואם את התלונה ואת דוחו"ת עדי התביעה.

בית המשפט העליון קבע כבר, בהלכת ז'אפר (ע"פ 7293/97 עאמר ז'אפר נ' מדינת ישראל פ"ד נב(5)460), כי "רשימת החריגים לכלל הפוסל עדות שמיעה מחמת עקרונות Res gestae אינה רשימה סגורה, ורשאי בית המשפט הישראלי, כממשיכו של המשפט המקובל, לאתר חריגים חדשים, המתאימים לעקרונות הוותיקים" (ראו, לאחרונה, עמ"ת (ב"ש) 20794-07-22 מ"י נ' תמם (פורסם במאגרים, 24.7.22). בדומה להלכת ז'אפר גם בענייננו מדובר באמרה ספונטאנית הנאמרת במהלך האירוע העובדה כי מדובר באמרה שנאמרת ישירות לנאשם על ידי שכנו, ולא באיש מרות או בגורם מעוניין, כחלק מחילופי דברים ביניהם במהלך האירוע ולא כעדות, או כדיווח או כטענה (ובכך, מעמד האימרה אף חזק יותר מהלכת ז'אפר שם דובר, כזכור, בשיחת טלפון למשטרה).

27. בנסיבות האמורות שלעיל יש לקבוע, כי הדברים המיוחסים לנאשם בפסקה 3 בכתב האישום אכן נאמרו. בשאלה, האם דברים אלה עולים על פי ההלכה הנוהגת כיום כדי עבירה פלילית של העלבת עובד ציבור, עיון מעמיק בהלכות אונגרפלד וסגל מלמד, כי יש להשיב על השאלה בשלילה:

כאמור, על פי הלכת אונגרפלד הנ"ל, "העלבה" מתקיימת כאשר היא מכוונת כלפי ליבת כבודו האישי של העובד; אין די בביטוי של אלימות מילולית בוטה, אלא נדרשת פגיעה עמוקה בשמו הטוב של העובד שיש בה כדי לבזותו בעיני אחרים". הקללות המכוערות אותן קילל הנאשם את השוטר מהוות אלימות מילולית בוטה, אך הן אינן נוגעות לליבת שמו הטוב של השוטר, אינן מכוונות לליבת כבודו האישי והן מבזות בעיקר את אומרן, ולא את עובד הציבור הנמען.

ניתן היה לחשוב על סביבה משפטית שבה ניתן היה משקל יתר למציאות המצריכה מתן הגנה רבה יותר לעובדי הציבור, במסגרתה היה נקבע, כי אלימות מילולית בוטה מייצרת אווירה מסלימה שיש בה לעודד

ולאפשר פגיעה פיזית בעובדי הציבור עד כדי סיכול עבודתם; כי התרת הרסן מפני קללות אלימות פוגעת בדימוי הציבורי וביכולתם של עובדי הציבור למלא את משימותיהם; שמא גם נמצאים אנו במצב החמור שבו הדברים הגיעו לידי כך, שהרשויות מתקשות לגייס לשורותיהם עובדי ציבור שבמוקד תפקידם מגע וקשר בלתי אמצעיים עם הציבור.

אך זו אינה ההלכה המשפטית הנוהגת כיום ביחס לעבירה זו ולכן אין מנוס מלזכות את הנאשם מביטויים אלה.

28. המאשימה לא ביקשה להרשיע את הנאשם, לחלופין, בעבירה אחרת (כגון הפרעה לשוטרי במילוי תפקידו, או אף התפרעות במקום ציבורי) בגין ביטויים אלה, בצירוף התנהגותו הכוללת של הנאשם כמתועד בסרטונים. משלא עתרה לעשות כן, ולא ניתנה אפשרות להגנה להתייחס לאפשרות זו, אף בית המשפט אינו מכריע בדבר.

29. ביחס לביטויים המיוחסים לנאשם בפסקה 6 בכתב האישום, הביטוי "שוטר חכמולוג" אכן אינו נעים לאוזן אך הוא אינו עומד במבחנים הבסיסיים שנקבעו בהלכה לגיבוי יסודות העבירה של העלבת עובד ציבור. הביטוי נאמר בהקשר של ביקורת לגיטימית על מדיניות אכיפה ואופן הפעלת שיקול דעתו של השוטרי וניתן לומר לגביו, כי הוא בגדר אותם ביטויים שמצופה מעובד הציבור לפתח לגביו "רף סיבולת". המשך המשפט "רק חבל שבמשטרת ישראל יש חמורים מהסוג של השוטרי אריאל אוהיון" נאמר באחת התגובות במסגרת ה"טוקבקים" לפוסט, ובמובן זה כתב האישום מנוסח בצורה לא מדויקת מספיק. כך או כך, גם ביחס לביטוי בלתי נעים זה, לא ניתן לקבוע כי הוא עומד במבחנים הבסיסיים שנקבעו בהלכה.

אין ספק, כי ה"פוסט" אותו העלה הנאשם ל"פייסבוק" בפרט עצם העלאת הסירטון והביקורת שנכתבה בצדו גרמה לעוגמת נפש רבה לנאשם, ובעיקר לאשתו של הנאשם. התכתובת שבין אשתו של הנאשם לעד הניה וכן לנאשם מלמדת על מידת הפגיעות. מידת הרגישות הסובייקטיבית במקרה זה אינה יכולה להוות קריטריון לסיווג תוכן הפירסום ב"פייסבוק" כעבירה. עולה מהדברים, כי עיקר העלבון שנחוה על ידי הנאשם ואשתו היתה מעצם הביקורת ומעצם החשיפה ברשת החברתית, ולא מביטוי כזה או אחר. עצם הביקורת והחשיפה הם מנת חלקם של משרתי הציבור ומי שאינו יכול לגלות חוסן מביקורת, גם אם אינה מוצדקת לדעתו, או אינה נעימה בסגנונה, אכן יתקשה לתפקד בשירות הציבורי.

בהקשר זה יצוין עוד, כי גם לשיטת המאשימה, בסמוך לאחר פניית אשתו של המתלונן אל הנאשם, משהבין הנאשם כי פגע ברגשותיה, הסיר את ה"פוסט" מדף ה"פייסבוק" שלו. אמנם בשלב זה ה"פוסט" כבר "זכה" לשיתופים, ולכן לא נעלם לחלוטין מנוף הרשת החברתית אך בכך הביא הנאשם לידי ביטוי את התובנה שלו לגבי משמעות הפירסום והדבר מהווה ראיה לכך שאכן לא התכוון לפגוע בדבריו והבין את משמעות התנהגותו רק בדיעבד.

אשר על כן, יש לזכות את הנאשם גם מן הביטויים המיוחסים לו בפסקה 6 בכתב האישום.

30. כאן המקום להעיר, כי עדות הנאשם כשלעצמה הותירה בבית המשפט רושם שלילי. הנאשם הרשים במיתמם ומצטדק. הנאשם הרחיק עצמו גם מהתנהגות מתועדת. הנאשם ניסה לטפול על המתלונן תפקוד בלתי ראוי באירוע - אך זאת ללא בסיס. המתלונן נהג באיפוק ולא נגרר לפרובוקציות שיצר הנאשם. בניגוד לעדות הנאשם, המתלונן הסביר לו מדוע הוא רושם לו דו"ח וגם הפקח העירוני מתועד כשהוא נוהג בסבלנות יתרה עם הנאשם. פסק הדין המזכה אינו תועד כבוד לנאשם כלל וכלל.

31. ביחס לביטויים המפורטים בסעיף 5 נותר ספק סביר, האם אכן נאמרו. ביטויים אלה אינם מתוארים באף אחד מדוחו"ת השוטרים והם גם אינם מתועדים באיזה מבין הסרטונים. בסרטונים הקיימים ניכר, כי הנאשם אינו מכיר את השוטר והוא פונה אליו בשמו על סמך סיכת הזיהוי שעל דש בגדו.

הביטוי המתועד בסרטון "לך, לך תלמד.... חבל שגם אתה לא עבדת בשוק... גם אתה היית צריך לעבוד בשוק" שונה מהותית מהנוסח המיוחס לנאשם בפסקה 5 בכתב האישום במובן זה שהיא חסרה את ההקשר האישי, הביוגרפי של השוטר, זה אשר אכן יכול היה להיחשב כביטוי הפוגע ב"ליבת כבודו האישי של העובד".

סוף דבר

32. אני מורה על זיכוי הנאשם מהמיוחס לו בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"ד תשרי תשפ"ג, 19 אוקטובר 2022, במעמד הצדדים